

Ο ΘΡΗΝΟΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Ἄδε μαντάτα σκοτεινά καί μέραν λυπημένη
πού ἦρθεν σήμερον σ' ἐμέ τήν πολλοπικραμένην,
ἐπιάσασιν τόν γιούλλην μου κ' ἔμεινα ὄρφανεμένη.

Ὁ κόσμος κλαίει οὐρανέ, κι ἡ γῆ σκοτεινιασμένη
σήμερον ἐτρεμούσιασεν κι ἐγώ ' μουν λυπημένη,
κι' ἡ λύπη μου ἀκούστηκεν σ' ἄλην τήν οἰκουμένην.

Θωρῶ τους πῶς ἐπιάσασιν τόν ποιητήν τοῦ κόσμου,
τά φύλλα τῆς καρδούλας μου τά μάτια καί τό φῶς μου,
ἔξαφνα τόν ἐπιάσασιν καί χάθηκεν π' ὄμπρός μου,
μανάδες κουβεντιάστε με πέτε μου ποῦν' ὁ γυιός μου.

Κι' εἶπαν μου δίκλησε ψηλά καί δέτον σταυρωμένον,
γυμνόν μέ δίχως λύπησιν στό ξύλον καρφωμένον,
ὦ τέκνον μου τί ἔπταισες κι εἶσαι πολλά θλιμμένον,
κι' ἀνάμεσα τῶν δυό ληστῶν ἔχουν σε καρφωμένον.

Ὁ ἥλιος ἐσκοτείσθηκεν κι' ὄλον τό φῶς ἐχάθη,
καί τό φεγγάριν τ' οὐρανοῦ κατά πολλά πικράθη,
ἡ γῆ θωρῶ ἐσειίσθηκεν τρέμει καί δέν ἐστάθη,
κι' ἀναστηθήκαν οἱ νεκροί, καί ἀνοιξαν οἱ τάφοι.

Χριστιανοί γνωρίσαντον ἀφέντην καί Θεόν τους,
κι' οἱ σκύλλοι οἱ παράνομοι βαστοῦν τον ὡς ἐχθρόν τους.

Ἐτύφλωσέν τους ὁ ἐχθρός κι' ἐφρίξασιν τ' ἀφτιά τους,
ἡ εὐσπλαχνία σου Χριστέ κι ἡ δόξα σου νικά τους.

Ὡ Γαβριήλ Ἀρχάγγελε πού εἶν' ὁ λογισμός σου,
πού μούπες «Χαῖρε Δέσποινα, ὁ Κύριος δικός σου».

Ὡ Γαβριήλ Ἀρχάγγελε, κουφέρκιασμε τήν ξένην,
πού μούπες «Χαῖρε Δέσποινα» κ' ἐγώ' μουν λυπημένη.

Κάλλιον ἤθελα νά μοῦ πῆς, δέχθου τόν θάνατόν σου,
παράλθες κι' εἶπες Δέσποινα ἐπιάσαν τόν υἱόν σου,
κ' ἐκάμαν τον κι' ἐφύρτηκαν, τό φῶς τῶν ἀμμαδικῶν σου.

Είπα χαράς ἐδιάβασα πού γέννησα τόν Ἥλιον
γιά τόν Ἡρώδη τόν πικρόν μήν χάση τό βασίλειον.

Χρυσόν δέντρον ἐβλάστησεν ὁ εὖσπλαχνος υἱός μου,
κί ἔκαμεν κλώνους δώδεκα καί σκέπασεν τόν κόσμον.

Ὅρνεα τά πετάμενα στούς κλώνους ἐφουλλιεῦκαν,
τά πονηρά δαιμόνια, θωροῦσαν τον καί φεῦκαν.

Τοῦτοι οἱ κλώνοι δώδεκα εἶναι οἱ Ἄποστόλοι,
κί ὄρνεα τά πετάμενα, οἱ Ἀρχαγγέλοι ὄλοι.

Καί τό δέντρον τό δροσερόν εἶν' ὁ Μονογενής μου,
κί ἡ βρύση πού τό πότιζεν εἶμαι ἐγώ ἡ ξένη.

Τώρα οἱ κλώνοι κόπηκαν, τά φύλλα μαραθῆκαν,
κί ἡ βρύση του σταμάτησεν, ὅλα ἐξηρανθῆκαν.

Κλάψετε χήρες κί ὄρφανά ὄλοι τήν συντροφίαν σας,
κλάψετε τόν διδάσκαλον καί τήν παρηγοριάν σας.

Ὡ τέκνον μου γλυκύτατον καί γνώστα τῶν καρδίων,
πού εἶν' οἱ μαθητάδες σου οἱ ἐβδομηνταδύο.

Ὁ Πέτρος σέ ἀρνήθηκεν, ὁμοίως καί οἱ ἄλλοι,
οἱ μαθηταί σου ἔφυγαν μέ φόβον καί μέ ζάλην.

Καί μοναχήν μ' ἀφήσασιν μέ θλίψιν καί πικρίαν,
μέ στεναγμούς καί δάκρυα, τήν ταπεινήν Μαρίαν.

Τώρα σέ βλέπω γυιούλλη μου εἰς τόν σταυρόν ἐπάνω,
παρά καί ζῶ καλύτερα ἤθελα νά πεθάνω.

Ὡ πανσεβάσμιε σταυρέ, ξύλον εὐλογημένον,
ὅπου βαστάζεις τόν Θεόν πάνω σου κρεμασμένον.

Σκῦψε σταυρέ νά δυνηθῶ, νά τόν καταφιλήσω,
τόν ποιητήν μου καί Θεόν νά τόν ποχαιρετήσω.

Ὅρη ἀναστενάξετε καί πέτρες ραγισθῆτε,
καί ζωντανοί τέσ λύπες μου κλάψετε καί θρηνηῆτε.

Τόν πολυαγαπημένον μου τόν εἶχα φῶς καί μάτια,
τώρα μοῦ τόν ἐπήρασιν πού μέσ τά δύο μ' ἀγγάλια.

Ἰούδας τόν ἐπρόδωσεν ἀργύρια τριάντα,
καί νόμισεν ὁ μιάρός πῶς θά τά ἔχει πάντα.

Μέσα εἰς τήν Ἱερουσαλήμ ἐκάμαν σου νυμφίον,
σοῦ κάμαν προὔπαντησιν ἐλαίων καί βαίτων.

Τοῦτον τωρᾶ σταυρώσασιν ἐπάνω εἰς τό ξύλον,
καί στήσαν τον πολλά ψηλά γιά νά τόν κάψη ὁ ἥλιος.

Καί πῶς νά μήν ἐσκοτωθῶ καί πῶς νά μήν θρηνήσω,
καί δάρκα πού τά μάτια μου χαμαί στήν γῆν νά χύσω.

Τωρᾶ' χει δυό μερόνυχτα πού τόν καστιορίζουν,
ὀλόγυμνον τόν γιούλλην μου στές στράτες τόν γυρίζουν.

Φορεῖ στεφάν' ἀκάνθινον πάνω στήν κεφαλήν του,
κ' οἱ σκύλλοι δέν τό ξέρουσιν πῶς εἶναι μέ βουλήν του

Ὡσάν ληστήν τόν πιάνουσιν κι ὡσάν φονιάν τόν δήνουν
καί στοῦ Πιλάτου παίρνουν τον καί μπρός του τόν ἰστήνουν.

Καί ὁ Πιλάτος ὁ πτωχός κάμνει δικαίαν κρίσιν,
τό πῶς δέν ἔχει πταισίμον νά τόν ἐξαπολύση.

Καί κείνοι ἐφονάζασιν γιά νά τόν ἐσταυρώση,
τά χέρια καί τά πόδια του στό ξύλον νά καρφώση.

Μαντάτον ἦρθεν φοβερόν στήν Δέσποιναν Μαρίαν,
πῶς μαρτυρᾷ ὁ γιούλλης της δίχως καμιάν αἰτίαν.

Ἐπτά φορές λιγώθηκεν κ' εἶθεν νά ξεψυχήση,
πού τούς δωδέκα μαθητές δέν ἤυρεν νά ρωτήση.

Λιγώθην ἡ κυρία μου καί δέν εἶχεν τερμάνι,
στήν δεξιάν της τήν μεριάν βλέπει τόν Ἄην Γιάννην.

Ἄγ' Ἰωάνν' Ἀπόστολε καί βαπτιστά τοῦ γιοῦ μου,
μόνον μίαν χάριν σοῦ ζητῶ γιά λάφρωσιν τοῦ νοῦ μου.

Ποῦντον ἐμέν τόν γιούλλην μου καί σέν τόν δάσκαλό σου
πού εἶν' τωρᾶ ὁ ποιητής καί λυτρωτής τοῦ κόσμου.

Κι ὁ Ἰωάννης εἶπεν της μέ δυό χεῖλη καμένα,
κ' ἡ λαλιά του θλιβερή τά μάτια του κλαμένα.

Θαυμάζουμαί σέ Δέσποινα τά λόγια πού μοῦ λέγεις,
καί δέν πιάννεις τήν ράβδον σου νά περπατῆς, νά κλαίης

Ἐσὺ πού τόν ἐγέννησες καί δέν τόν ἐγνωρίζεις,
κ' ἐγώ πτωχός ὁ μαθητής πῶς νά τόν ἐγνωρίσω,
ἐξωρκισμένον μ' ἔχουσιν νά μὲν τ' ὁμολογήσω,
σάν εἶσαι ἡ κυρία μου νά σοῦ τό ὁμιλήσω.

Θωρεῖς ἐκείνον τόν χλωμόν καί τόν παραφυρμένον,
ὅπου τόν ἔχουν οἱ ἐχθροὶ ἐξάγκωνα δεμένον;

Ὅπου κρατοῦν στά χέρια τους καρφιά νά τόν καρφώσουν
ὅπου κρατοῦν καί στ' ἄλλα τους λόγχες νά τόν λογχώσουν.

Φορεῖ στήν κεφαλοῦλαν του ἀκάνθινον στεφάνιν,
καί εἶναι μέσ τά αἵματα ὡσάν τό κουρουπάνιν;

Ἐκεῖνος εἶναι ὁ γιουύλλης σου καί μὲν ὁ δάσκαλός μου
ἐκεῖνος εἶν' ὁ λυτρωτής κι' ὁ ποιητής τοῦ κόσμου.

Καί πολογᾶται Δέσποινα τοῦτον τό λόγον λέγει,
Πέντε καρφιά ἐμπήξασιν ἐπάνω στόν υἱόν μου,
καί κάμαν' τον καί φύρτηκεν τό φῶς τῶν ἄμματιῶν μου.

Τά δύο καρφιά ἐμπήξαν τα πάνω στά δύο του χέρια,
καί τἄλλα δύο ἐμπήξαν τα πάνω στά δύο του πόδια,
καί τἄλλον τό πυρούμενον μπήγουν το στήν καρδιάν του.

Τά τέσσερα ἑπομένητα τό σπλαχνικόν μου τέκνον,
μά τῆς καρδοῦλας τό καρφί δέν μπόρει νά ἑπομένη,
καί ἄνοιξεν τά χεῖλη του, τοῦτον τόν λόγον λέγει.

Ἄλλοίμονον ἀλλοίμονον, Θεέ μου καί πατέρα,
καί πῶς μέ ἀλησμόνησες τήν σήμερον ἡμέραν.

Διψᾷ πολλά βάλλει φωνήν τρέχω νά τόν ποτίσω,
ἐτρέξαμμε οἱ ἄνομοι κ' ἦταν νά ξεψυχήσω.

Τά κόκκαλά μου τρέμασιν ὁμοίως κ' ἡ καρδιά μου,
ὁμοίως καί τά μέλη μου κι ὅλα τά σωθικά μου.

Καί οἱ Ἑβραῖοι ἄνομοι εἶχαν μέγαν φθόνον,
βάλλουσιν ξύδιν καί χολήν καί ἄλας μέσ στόν σπόγγον,
ἐπήραν του το νά τό πιῆ λέγει τοῦτον τόν λόγον.

Ίωρα έτελειώσαμεν τά λόγια τούς προφήτες,
δπου έπροφητεύασιν άπ' έξαρχής τοῦ κόσμου.

Νά βγάλω τούς προφήτες μας, τό γένος τῆς μητρός μου,
άπό τόν "Αδην τόν πικρόν νά τούς έλευθερώσω,
στήν "Ανω Ίερουσαλήμ νά τούς κατευοδώσω.

Καί γώ' μουν κατά πρόσωπον κοντά στόν "Αην Γιάννην,
καί έδερνα τό στήθος μου μέ πόνον καί μέ ζάλην.

"Ίσως καί μέ λυπηθῆ τό σπλαχνικόν μου τέκνον,
νά μήν ποθάνη νά τόν δῶ έμπρός μ' άποθαμένον.

Καί πολογήθην κ' είπεν μου μέ τ' άγιόν του στόμαν,
μανά, μήν πολλοθλίβεσαι πολλά γιά τόν υϊόν σου,
τόν Θεολόγον φίλον μου άφήνω σύντροφόν σου,
στές τρεῖς ήμέρες έρχομαι νά δοξασθῶ υϊός σου.

Καί είδεν την ό Κύριος μέ τ' άγιόν του πνεῦμα,
Μοναῦτα κλίνει κεφαλήν καί πήγεν τ' άγιον πνεῦμα.

Σελήνη καί ό ήλιος μοναῦτα έσκοτίσθη,
κι' όλος ό κόσμος έτρεμεν κι' ή γῆ σταυρόν έσχίσθη.

Θωρεΐτον ή Κυρία μου μέ τά δικά της μάτια,
έτράβησεν τέσ βοῦκκες της κ' έκαμεν τέσ κομμάτια.

Τότες ή Παναγία μου έστέκετο μέ ζάλην,
καί μ' έναν κλάμα θλιβερόν βάλλει φωνήν μεγάλην.

Καί ποῦ μαχαίριν νά σφαῶ καί ποῦ κρεμμόν νά δώσω,
Καί ποῦ ποτάμι σύνθολον νά' μπῶ νά παραδώσω.

Οί Μυροφόρες τοῦ Χριστοῦ έστέκονταν κοντά της,
ή μιά βαστᾶ τά χέρια της κι' άλλη τά γόνατά της.
Καί ό Θεολόγος βρέθηκεν εκεί παρηγοριά της.

Καί πολογᾶται "Αγγελος τῆς Δέσποινας καί λέγει,
Κυρά μου κι' αν σφαγῆς έσύ σφάζεται ό κόσμος όλος,
καί κάμε μίαν παρηγοριάν γιά νά σταθῆ στόν κόσμον.

Καί φέρτε μου κρασί γλυκύ κι' άφρούγιον ποξαμάτιν,
νά κάμω τήν παρηγοριάν γιά νά σταθῆ στόν κόσμον.

Μοναῦτα φέρνουν της κρασίν κι' άφρούγιον ποξαμάτιν
καί έκαμεν τήν παρηγορίαν καί στάθην είς τόν κόσμον.

Καί πολογᾶται Δέσποινα καί λέγει τῆς Μαρίας,
ἐπάρτε με τοῦ Ἰωσήφ ἀπό Ἄρμαθείας,
μαζίν μου κι' οἱ Ἀπόστολοι κι' ὄλη ἡ συνοδεία.

Καί πολογᾶται Δέσποινα τοῦ Ἰωσήφ καί λέγει.
Κι' ἡ λαλιά της θλιβερή, μέσ' ἡ καρδιά της κλαίει.

Θά σέ παρακαλέσωμεν πολλά γιά τόν υἱόν μου,
νά πᾶ νά τόν ποσπάσωμεν τό φῶς τῶν ἄμματιῶν μου.

Καί πολογᾶται Ἰωσήφ τῆς Δέσποινας καί λέγει,
μετά χαρᾶς ὅ,τι μοῦ πῆς θά κάμω νά προφτάσω,
ἔχω λογάριν περισσόν νά τόν ἐξαγοράσω,
νά κατεβῆ πού τόν σταυρόν νά τόν ἐνταφιάσω.

Ἔχω κιβούριν πέτρινον μέσα στό περιβόλιν,
νά πᾶμεν νά τόν θάψωμεν ἐμεῖς κι' οἱ Ἀποστόλοι.

Μοναῦτα ἐστρατεύσασιν κι' εἰς τοῦ Πιλάτου πᾶσι,
ὁ Ἰωσήφ ὁ δίκαιος μετά τοῦ Νικοδήμου.

Καί πολογᾶται Ἰωσήφ καί τοῦ Πιλάτου λέγει,

Ἄφέντη ἐκλαμπρότατε τό φῶς σου κυριεύει,
ἡ ἐξουσία σου περνᾶ καί κάμνει ὅ,τι θέλει,

Δός μας τόν ξένον τόν Χριστόν κείνον τόν σταυρωμένον
ξένος τοῦ κόσμου βρίσκεται καί καταφρονεμένος.

Δέν ἔχει κήρην, ἀδελφόν νᾶρτουν νά τόν ποσπάσουγ,
νά κατεβῆ πού τόν σταυρόν νά τόν ἐνταφιάσουν.

Δός μας ἀφέντη τόν Χριστόν γιατί τόν ἐγνωρίζω,
γιά νά τόν κρύψω εἰς τήν γῆν εἰς τόπον ὅπου ρίζω.

Δός μας ἀφέντη τόν Χριστόν πού ἦρθε νά μᾶς σώση,
καί μᾶς ἀπό τήν κόλασιν νά μᾶς ἐλευθερώση.

Κι' ἡ Παναγία στέκετον ἐμπρός του λυπημένη,
καί τοῦ Πιλάτου λέγει του «Λυπήθουμε τήν ξένην».

Λυπήθου με ἀφέντη μας καί μέν καί τόν υἱόν μου,
δός μας τον νά τόν θάψωμεν τό φῶς τῶν ἄμματιῶν μου.

Καί ὁ Πιλάτος εἶπεν της λάμνε, χαρίζω σοῦ τον,
νά μή μᾶς δώση πειρασμόν ἐδῶ στόν κόσμον τοῦτον.

Μοναῦτα πήραν θέλημα καί στόν σταυρόν ἐβγῆκαν,
ὁ Ἰωσήφ ὁ δίκαιος μετὰ τοῦ Νικοδήμου.

Μοναῦτα βάλλουν σκαλωσιές καί στόν σταυρόν ἐβγῆκαν,
οἱ Ἅγιοι Ἀρχάγγελοι πού πάνω κατεβῆκαν.

Μοναῦτα βγάλλουν τά καρφιά κάτω τόν κατεβάζουν,
ὁ Μιχαήλ κι' ὁ Γαβριήλ στέκουν καί θυμιάζουν.

Ἐπιάσαν τον καί δῶσαν τον στά χέρια τῆς Μαρίας,
πιάννει τον κι' ἡ κυρία μου καί γλυκοφίλησέν τον,
κι' ἐβγαλεν πού τά μάτια τῆς δάρκα καί πότισέν τον.

Βάλλουσιν λίτρα ἑκατόν σμύρναν μέ τό ἀλόϊ,
ἐπιάσαν καί τυλίξαν τον σέ καθαρὸν σεντόνιν.

Παίρνουν τον νά τόν θάψουσιν τόν δίκαιον ἐκεῖνον,
καί ταπισόν ἡ Δέσποινα κάμνει μέγαν θρῆνον.

Σχολάζω καί ἀφήνω τα στήν Δέσποιναν Μαρίαν,
καί σεῖς ὅπου τ' ἀκούετε νᾶχετε τήν ὑγείαν.